

Duurzaam industrieel watergebruik

Wat ooit in 1962 begon met 32 aardappelboeren aan een keukentafel is uitgroeid tot een mondiale onderneming. 'Aardappel Verwerkende Industrie Keppel en Omstreken' (Aviko) heeft maar één doel: waarde creëren uit aardappelen. Aviko gebruikt water in haar productieproces, veel water. In het VEMW rapport 'Duurzaam industrieel watergebruik' vertelt Aviko wat het doet om dit watergebruik terug te dringen. Maar wat betekent dat in de praktijk? Jaap Voetberg, Arbo- en milieucoördinator van Aviko, vertelt.

Waterverbruik binnen Aviko

“In Nederland staan vijf fabrieken van Aviko: twee fritesfabrieken, twee fabrieken voor droge producten en één fabriek voor vacuüm en koelvers producten. Droge producten zijn granulaat en vlokken. Granulaat wordt gebruikt voor de productie van snacks en puree, maar is ook de basis voor de zogenaamde Rasfrites. Vlokken is ingedroogd aardappelmateriaal, een soort aardappelzetmeel voor bindmiddel in sauzen en soepen. Bij vacuüm verpakte producten moet je denken aan voorgedroogde aardappels voor bijvoorbeeld verzorgingstehuizen. Deze vijf fabrieken in Nederland gebruiken ruim 2,5 miljoen m³ water per jaar. Dan heb ik het nog niet eens over het water dat op de akkers wordt gebruikt.”

Water cruciaal

“Water is essentieel voor ons. Zonder water kunnen wij niet produceren. Bij de productie van frites wordt ruim drie keer zoveel water gebruikt dan dat er product van wordt gemaakt. Wij gebruiken water voor het reinigen van de aardappels, het transporteren van de aardappels en frites binnen de fabriek en voor het koken en blancheren. We gebruiken daarnaast veel stoom, onder andere voor het schillen, het blancheren en indirect voor het bakken. En uiteraard wordt water gebruikt voor de utilities, zoals de watergekoelde condensators en voor schoonmaken van terreinen en productielocaties.”

Duurzaamheid binnen Aviko

“Twintig jaar geleden was ik de eerste medewerker die speciaal voor milieuzaken werd aangetrokken. Ik had niet eens een functie-naam! Maar sindsdien is een schat aan ervaring opgebouwd. Zo behaalde Aviko als eerste in de aardappelverwerkende industrie in 2000 het ISO14001-certificaat voor milieuzorg. In 2012 verscheen het eerste duurzaamheidsrapport. Een volgende komt er aan. Eigenlijk doen we al heel lang en heel veel aan duurzaamheid. We presenteerden dat echter nooit zo. Sinds de discussie over Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen (MVO) gaan wij daar de laatste paar jaar bewuster mee om. Ons moederbedrijf Cosun stimuleert ons daar in.”

Resultaten tot nu toe

“Toen ik hier begon in 1993 hadden we eigenlijk alleen maar watermeters op onze eigen grondwaterbron. Die werden eens per week afgelezen. Dat doen we nog steeds trouwens. Daarmee bepaal je het grotere geheel. Ook monitoring op andere vaak cruciale punten in het proces is ongelooflijk belangrijk om snel in te kunnen grijpen als de praktijk sterk afwijkt van de norm. In die twintig jaar hebben we het waterverbruik met zo'n 25% gereduceerd. Het laaghangend fruit hebben we echter wel geplukt. Op dit moment heb ik het idee dat het stagneert. Er is ook een grens aan het hergebruik van water in verband met de hygiëne.”

Bewustwording is belangrijkst

“Er zijn altijd wel verbetertrajecten te bedenken. Belangrijkste is echter het bevorderen van bewustwording op de werkvloer. Spuit die gevallen frites niet van de vloer, maar veeg het op en gooi het in de afvalbak. Dat lijken futiliteiten, maar ze hebben een enorme impact op het totale watergebruik. Voor verdere waterbesparingstrajecten houden we de ontwikkelingen in de gaten. De Vereniging voor de AardappelVerwerkende Industrie (VAVI) onderzoekt bijvoorbeeld de toepasbaarheid van membraantechnologieën om het water te zuiveren voor hergebruik in het productieproces. Voor één bedrijf is dat soort onderzoek vaak te groot en te duur.”

Organisatie

“Een van de eisen van een milieuzorgsysteem (ISO140001) is dat je milieuzorg goed georganiseerd moet hebben. Als overkoepelende milieucoördinator controleer ik dat elk half jaar. Elk bedrijf moet zijn aanspreekpunt hebben op het gebied van milieu en dus ook voor waterzaken. Bij ons bedrijf in Steenderen is dat zelfs een full time job. Door het delen van de opgebouwde kennis proberen we ook bij onze bedrijven in België en Duitsland de doelstellingen te bereiken. Ik audit de bedrijven twee keer per jaar op hun milieusysteem. Ook op managementniveau wordt het watergebruik besproken. Watergebruik is binnen Aviko een kritieke prestatie indicator. De plantmanager rapporteert het watergebruik eens per periode aan de COO.”

Tips

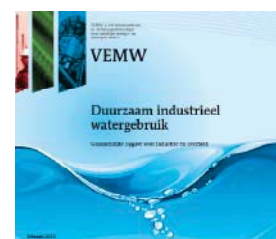
“Maak het watergebruik belangrijk bij de medewerkers op de werkvloer. Communiceer daarover. Laat de resultaten zien. Als je die mensen mee hebt scheelt dat een heleboel: zij zitten aan de kranen en hebben er dagelijks mee te maken. Zij weten wat ze doen.”

VEMW rapport ‘Duurzaam industrieel watergebruik’

Op 1 februari 2013 presenteerde VEMW het rapport ‘Duurzaam industrieel watergebruik-Gezamenlijke opgave voor industrie en overheid’ aan het ministerie van Infrastructuur en Milieu. Met dit rapport vraagt VEMW aandacht voor de afnemende beschikbaarheid, bij een toenemende vraag, van zoet water. In het rapport staan vier voorbeelden van waterafhankelijke bedrijven (waaronder Aviko) die actief werken aan de verduurzaming van hun watergebruik en daarmee anticiperen op de verminderde beschikbaarheid van zoet water. VEMW participeert binnen het landelijke Deltaprogramma in het deelprogramma Zoetwatervoorziening en maakt zich hard voor de belangen van waterafhankelijke bedrijven. Het rapport is te downloaden van de homepage van de VEMW-website.

Aviko

Vanaf de oprichting in 1962 is Aviko uitgegroeid tot één van de vier grootste aardappelverwerkende bedrijven ter wereld. Sinds 2002 is Aviko een dochterbedrijf van Royal Cosun. Met een marktaandeel van 50% is Aviko wereldwijd marktleider in gekoelde frites.

Als u de QR code scant, dan kunt u het rapport bekijken

Jaap Voetberg